

KOUVOLA

**Kansainvälisten asioiden
toimintasuunnitelma
2009 – 2012**

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	3
2. Toiminnan nykytila ja lähtökohtia	3
3. Tulevaisuuden kansainvälinen toimintaympäristö	5
4. Kansainvälisen toiminnan tavoitteet ja painopistealueet	5
4.1. Toiminnalliset linjaukset	5
4.1.1 Poliittiset tavoitteet	5
4.1.2 Yleinen Kouvola-imago horisontaalisina tavoitteina	7
4.1.3 Kaupungin sisäinen kansainvälistyminen	7
4.2 Tavoitteet maantieteellisten alueiden mukaan	7
4.2.1 Pietarin alue - Venäjä	7
4.2.2 Eurooppalainen ulottuvuus	8
4.2.3 Baltian maat - Itämeren alue	9
4.2.4 Euroopan ulkopuolinen yhteistyö - Euraasia	9
4.3 Kansainvälinen kaupunkiyhteistyö (ystävyyssunnat ja yhteistyökaupungit)	10
5. Kansainvälisen toiminnan ydinalueet ja toimintalinjat	11
5.1 Elinkeinotoimi	11
5.2 Sivistyksen toimiala	12
5.3 Perusturvan toimiala	12
5.4 Tekninen ja ympäristötoimiala	13
6. Kansainväliset asiat kaupunkiorganisaatiossa – sisäinen organisoituminen	13

1. Johdanto

Kansainvälisen toimintasuunnitelman tarkoituksena on määritellä kaupungin kansainvälisen toiminnan keskeiset tavoitteet, asema ja piirteet sekä arvioida Kouvolan kansainvälistä toimintaympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia. Toimialojen kansainvälisen toiminnan tavoitteena on tunnistaa keskeiset toiminta-alueet ja määrittää toiminnan linjaukset ja painopisteet. Verkostoitumista ja yhteistyötä ystävyyskuntien ja yhteistyökaupunkien kanssa on arvioitava uudelleen. Yhteistyöhön on pyrittävä kehittämään uutta sisältöä ja painotuksia niin että toiminta palvelee muuttuneita olosuhteita.

Kouvolan seudun kuuden kunnan yhdistymisen strategisena tavoitteena on alueen kilpailukyvyyn, vetovoiman ja huomioarvon lisääminen. Uuden kaupungin elinvoimaa on vahvistettava, väestön elinehdot ja palvelut on turvattava sekä elinkeinorakennetta monipuolistettava. Kansainvälisellä toiminnalla tuetaan näitä tavoitteita. Kansainvälisen toiminnalla ja yhteistyöllä haetaan lisäarvoa kaupungin palvelutoiminnan kehittämiseksi sekä kuntalaisten, yritysten ja yhteisöjen toiminnalle. Toiminnalla tulee olla selkeät mitattavat tavoitteet ja konkreettinen kytkentä palvelujen kehittämiseen. Kaupunki tarvitsee onnistuakseen toiminnassa yhdistysten, yritysten ja muiden toimijoiden yhteisiä ponnistuksia ja kumppanuutta.

Kansainvälisten asioiden toimintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteuttaminen tukee Kouvolan siirtymäkauden kaupunkistrategian päämääriä. Kaupunkistrategiasta johdettujen ohjelmakokonaisuuksien sisältöjen rakentaminen sekä strategian edelleen jalkauttaminen ja päivittäminen edesauttavat muutoksiin sopeutumista sekä tulevien mahdollisuuksien hyödyntämistä. Suunnitelman tavoitteet on asetettu järjestäytymisvaiheen vuosien 2009 - 2012 ajalle.

2. Toiminnan nykytila ja lähtökohtia

Kouvolan kaupunki on kansainvälisessä toimintaympäristössä yksinään liian pieni toimija. Olennaista tulevaisuuden tavoitteiden toteutumisen kannalta on löytää oikeat yhteistyökumppanit ja verkostoitua tehokkaasti. Alkuvaiheessa painopiste on oman organisaation ja palvelujen kehittämisessä. Sen jälkeen kun oma sisäinen toiminta ja palvelut ovat kunnossa, suuntaudutaan aktiivisemmin ulospäin.

Uuden Kouvolan kansainvälistymisen lähtökohdat ovat pääosin hyvät. Kaupunki on keskikokoiseksi suomalaiseksi kaupungiksi verraten kansainvälinen. Kansainvälistä toimintaa rahoittavat ja toteuttavat monet eri tahot ja konkreettista yhteistyötä tehdään aktiivisesti kehittämishankkeiden kautta.

Vahvuudet

- ▶ vahvat kansainväliset yritykset
- ▶ EU-osaaminen ja kontaktit
- ▶ Hki-Pietari metropolien välinen sijainti
- ▶ Kiina-yhteistyö
- ▶ ystävyyskuntasuhdeverkosto
- ▶ luonto

Heikkoudet

- ▶ kv-opetuksen ja korkeakoulutuksen kapea-alaisuus
- ▶ asenteet ja palvelut
- ▶ kumppanuus yrityksiin ja järjestöihin
- ▶ ulkomaankansalaisten osuus pieni
1550 (07/2008) vakituisesti asuvia
- ▶ ystävyyskuntatoiminnan yksipuolisuus
- ▶ vetovoimakohteiden/tapahtumien vähäisyys

Mahdollisuudet

- ▶ kuntien yhdistyminen ja suurempi kuntakoko
- ▶ kehittyvä liikenneverkko
- ▶ Helsingin seudun ja Pietarin läheisyys
- ▶ matkailukohteiden kehittäminen
- ▶ KyAMK -koulutus
- ▶ kansainvälinen ulottuvuus
- ▶ Kymenlaakson sisäinen yhteistyö

Uhat

- ▶ väestöpohjan heikkeneminen
- ▶ eristäytyminen
- ▶ pienet resurssit ja taloustilanteen epävarmuus
- ▶ strategian puute
- ▶ organisaation sisäiset näkemyserot
- ▶ ulkomaalaisvastaisuus ja asenteet
- ▶ metsäteollisuuden rakennemuutos

Kansainvälisyys ei ole itsetarkoitus tai erillinen toimintalinja kaupungin, sen hallintokuntien, laitosten ja yhtiöiden toiminnassa, vaan se on välttämätön osa ja väline kaupungin elinvoiman ja palvelutuotannon kehittämisessä. Kansainvälinen toiminta on työkalu kaupungin strategisten painopisteiden saavuttamiseksi. Tätä työkalua tulee systemaattisesti käyttää mm.

- edunvalvonnassa
- uusien toimintamallien kehittämisessä ja käyttöönotossa eri toimialoilla
- palvelutuotannon tuottavuuden parantamisessa
- henkilöstön osaamisen kehittämisessä
- koululaisten ja opiskelijoiden valmiuksien kehittämisessä siten, että kouvolaalaiset organisaatiot ja yksilöt ovat omassa toiminnassaan jatkuvasti kilpailukykyisiä
- kansainvälisen toiminnan merkityksen tiedostamisessa organisaation sisällä

Kansainvälisen toiminnan kriittiset menestystekijät ovat:

- vahva tahtotila, aktiivinen ja oikein fokusoitu kansainvälinen toiminta
- aktiivinen ja vahva vaikuttaminen Kaakkois-Suomen alueen kehittämisessä
- Kouvolan roolin selkiyttäminen Kaakkois-Suomen alueen yhteistyössä
- alueen sisäinen verkottuminen ja yhteistyö
- tavoitteellinen toiminta ja rakenne määritellyillä painopistealueilla EU:ssa
- kilpailukykyisyys ja vetovoimaisuus houkutellessa kansainvälisesti toimivia yrityksiä ja osaavaa työvoimaa
- elinkeinorakenteen monipuolistaminen ja kansainvälistymisen edistäminen
- kansainvälisen toiminnan merkityksen tiedostaminen organisaation sisällä

Kunkin toimialan, liikelaitoksen ja muun yksikön tulee sisällyttää omaan toimintasuunnitelmaansa nämä kriittiset menestystekijät ja niiden taustalla olevat yleiset tavoitteet. Toimialan omat tavoitteet tulee tarkemmin määritellä oman toiminnan ja erityispiirteiden mukaan.

Yleistä ohjaavaa kansainvälistymisstrategiaa kaupungin ei ole syytä luoda. Tärkeimmissä toimialastrategioissa kansainvälisyysaspekti tulee kuitenkin kirjata konkreettiseen muotoon. Kaupungin johto ohjaa Kouvola-strategian ja alastrategioiden toteuttamista, jota konsernihallinto koordinoi ja toimialat osaltaan toteuttavat. Tämä asettaa konsernihallinnolle myös kansainvälisissä asioissa tuki- ja ohjausvaateita.

3. Tulevaisuuden kansainvälinen toimintaympäristö

Kouvola on Kymenlaakson maakunnan osana selkeästi osa Itämeren piirin liiketoimintakeskusta ja kehittyvää Pohjois-Euroopan talousaluetta. Kouvolan seutu on hyvin saavutettava alue, joka yhdistää ja kokoaa eri toimijoita ja toimii logistisena keskuksena. Lisäksi Kymenlaakson maakunta on aktiivisesti kehittänyt yhteyksiään erityisesti läheisen Pietarin alueen ja Baltian maiden alueiden kanssa. Tulevan kehityksen kannalta sijainti Helsingin ja Pietarin metropolien kehityskäytävällä on strategisesti keskeinen lähtökohta.

Kouvolan kaupungin tulee menestyä kilpailussa, jota alueet ja suuret kaupungit käyvät asukkaista ja yrityksistä. Kaupungin asema Kymenlaakson maakunnan ja myös koko kaakkoisen ja eteläisen Suomen merkittävänä keskuksena tulee entisestään vahvistumaan. Rakenteellisen ja toiminnallisten yhteyksien kehittäminen suhteessa pääkaupunkiseutuun on keskeinen haaste ja tavoite.

Kaupungin kansainvälistymiseen liittyvät merkittävät muutokset (maahanmuuttajat, investoinnit, globalisoitumisen haasteet, EU:n laajeneminen ja Venäjä), tulevat korostumaan tulevaisuudessa. Yritystoiminta globalisoituu, yliopisto- ja muu koulutustoiminta kansainvälistyy ja maahanmuuttajien määrä tulee kasvamaan. Venäjän taloudellisella kasvulla ja yhteistyön kehittymisellä lähialueiden kanssa on olennainen merkitys Kouvolan kehitykselle. Toimintaympäristön muutokseen voidaan vastata vain sillä, että Kouvolan talous on terve ja kaikki toiminnot mitoitetaan sen mukaisesti.

4. Kansainvälisen toiminnan tavoitteet ja painopistealueet

Kaupungin kansainvälinen toiminta edistää asukkaiden hyvinvointia ja kaupungin monipuolista kasvua ja kehitystä.

Em. kriittisten menestystekijöiden mukaiset toimenpiteet voidaan määritellä eri lähestymiskulmien mukaan seuraavasti:

4.1 Toiminnalliset linjaukset

4.1.1 Poliittiset tavoitteet

Alueen ja kaupungin tarpeista viestitään tehokkaasti kansallisen- ja EU-rakennepolitiikan valmisteluista vastaaville tahoille.

Rakennepolitiikka

Euroopan Unionin tulevan rahoituskehityksen ja kaupunkipolitiikan seuranta ja ennakointi sekä niihin erityisesti liittyen Kouvolan kaupungin tulevan aseman hahmottaminen on merkittävä tekijä tulevan menestyksen kannalta. Tässä Kouvolan kokonaisedunvalvontaan liittyvässä kokonaisuudessa ovat avainasemassa Kuntaliitto sekä kuntia edustavat eurooppalaiset järjestöt, joiden työtehtävissä tämä tulee huomioida. Kaupunki tiivistää yhteydenpitoa näihin järjestöihin.

Liikennejärjestelmä ja logistiset kysymykset

Kansainvälistymisen kannalta alueen logistiset yhteydet ovat avainasemassa.

Kaupungin asema liikenteen solmupisteenä ja logistisena keskuksena Helsingin ja Pietarin välimaastossa sekä osana Salpausselän teollisuusvyöhykettä on selkeä tulevan kehityksen perusta. Tämä edellyttää yhteyksien ja yhteysnopeuksien kehittämistä molempiin suuntiin. Kouvolan kautta kulkevilla liikennekäytävillä, valtatie 6, 12 ja 15, on tärkeä merkitys. Kouvolan kautta kulkevat rautateiden tavaravirrat ovat moninkertaiset verrattuna muihin rautatieliikenteen solmupisteisiin. Kouvola on sisämaan solmupiste Haminan ja Kotkan satamille.

Kouvolan logistisen merkityksen turvaaminen on yleiseen edunvalvontaan liittyvä kansainvälinen ulottuvuus. Konsernihallinto ja Kouvola Innovation Oy ovat kaupunkikonsernissa ne olennaiset toimijat, joiden tehtävänä on toimia paikallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa niin, että Kouvolan kaupungin tarpeet tulevat huomioiduiksi olennaisissa Kaakkois-Suomen ja Pietarin sekä Itämeren alueen logistiikkaprosesseissa. Kymenlaakson sisäistä logistista työnjakoa tulee syventää.

Kansainvälisten yhteyksien kannalta keskeiset liikenneverkon kehittämishankkeet ovat

- VT 6:n perusparannuksen loppuunsaattaminen välillä Hevossuo - Keltti
- VT 15 parantaminen välillä Rantahaka - Kouvola
- VT 12 parantaminen välillä Kouvola - Lahti
- Pietarin nopea raideyhteys 2010 mennessä
- Lahti-Luumäki-Vainikkala radan perusparantaminen
- Kouvolan henkilöliikenteen ja tavaraliikenteen ratapihojen uudistaminen
- Kouvolan – Kotka/Haminan rataosuuden kantavuuden nosto
- Ratayhteys Helsinki-Vantaan lentoasemalle

Elinkeinopolitiikan kansainväliset tavoitteet

Elinkeinopoliittinen suunnittelu ja edunvalvonta kuuluvat tilaaja-tuottaja-mallin mukaisesti tilaajapuolelle ja toteuttaminen tuottajalle. Elinkeinopalvelujen tuottamisesta Kouvola Innovation Oy vastaa ensisijaisesti Kouvola Innovation Oy. Muiden elinkeino- ja kehitysyhtiöiden työnjako selvitetään omistajapoliittisten selvitysten valmistuttua.

Kansainvälisen toiminnan muotoja ovat keskinäinen koulutus, yhteiset kehittämishankkeet, vastavuoroinen markkinointi ja yhteisesiintymiset mm. seuraavissa aihepiireissä:

- Elinkeinorakenteen monipuolistaminen
- Vienti- ja tuontiyritysten tukeminen kontaktiverkkojen luonnissa
- Yritysneuvontapalvelujen kehittäminen
- Yritysten houkuttelemine ja etabloituminen Kouvolaan
- Kouvolan imagon ja maineen kehittäminen

Kaikkiin kaupungin kansainvälisen toiminnan perusviesteihin sisällytetään elinkeinotoiminnan kannalta olennaiset kokonaisuudet. Elinkeinotoimi laatii vuoden 2009 alkupuolella ehdotuksen elinkeinostrategiasta, jossa määritellään toiminnan sisältö ja tavoitteet sekä kehittämisen kannalta keskeiset painopisteet, toimialat ja resurssit.

4.1.2 Yleinen Kouvola-imago horisontaalisina tavoitteina

Kaupungin kansainvälinen toiminta ja viestintä integroidaan konsernihallinnon määrittelemiin tavoitteisiin, sisältöihin ja mm. graafiseen ohjeistukseen. Samoin toimialojen erilaiset hankkeet sisällytetään kaikkeen kansainväliseen viestintään. Välineenä tässä viestin yhdenmukaistamisessa ovat viestintästrategia, graafinen ohjeisto ja kaupunginjohton ohjeistus.

Kouvolassa vuosien 2009 - 2012 aikana pidettäville valtakunnallisille ja kansainvälisille kokouksille määritellään tavoitteet. Kokousten yhteydessä on pidettävä huoli seuraavista asioista:

- Kouvolan yleinen näkyvyys
- Kokousten eri asiasisältöihin liittyvien kouvolaisten vahvuuksien esiintuonti oheisnäyttelyissä ym.
- Kouvolan kaupungin ja kouvolaisten yhteistyökumppaneiden kokouksille tarjoamien palveluiden korkea laatu

Kansainväliseen näkyvyyteen ja markkinointiin liittyvät tavoitteet määritellään kaupungin viestintästrategian päivittämisen pohjalta erikseen myöhemmin.

4.1.3 Kaupungin sisäinen kansainvälistyminen

Kouvolan kaupungin väestön kansainvälistyminen asettaa suuria haasteita mm. kotouttamistoiminnalle, opetukselle ja viestinnälle. Eri maahanmuuttajaryhmien erilaiset aktiviteetit, kuten järjestöjen EU-rahoitteiset hankkeet, aikaansaavat entistä enemmän yhteistoimintaa myös heidän lähtömaidensa kanssa ja tällöin tarvitaan usein kaupungin asiantuntija-apua kontakteissa, toiminnan suunnittelussa ym. Tämantyyppistä toimintaa, joka integroi maahanmuuttajat Kouvolaan ja samalla kehittää yhteistyötä mm. ystävyys- ja yhteistyökaupungeihin ja laajemminkin, tuetaan em. asiantuntija-avulla.

4.2 Tavoitteet maantieteellisten alueiden mukaan

Kansainvälinen suuntautuminen voidaan jakaa maantieteellisesti neljään pääalueeseen; Pietarin alue ja Venäjä, Baltian maat (uusi kehitettävä alue), Euroopan Unioni ja Euraasia/Kiina. Sen lisäksi, että eri alueet tarjoavat niille ominaisia ja tyypillisesti erilaisia kehitysmahdollisuuksia, joihin myös valitut toimintatavat tukeutuvat, voidaan kaupungin liikenneyhteyksiä ja sijaintia EU:n ja Venäjän rajalla hyödyntää maantieteellisiä alueita yhdistävänä tekijänä.

4.2.1 Pietarin alue - Venäjä

Kaakkois-Suomi ja Pietarin alue on suomalais-venäläisen taloudellisen yhteistyön keskeinen elementti ja Pohjoisen ulottuvuuden sydän, jolla on EU:n ja Venäjän piirissä "virallisesti tunnustettu status". Venäjän läheisyys on yksi merkittävimmistä mahdollisuuksista, joita Kouvolan kaupungilla on. Kouvola sijaitsee vain vajaan 300 kilometrin päässä Pietarin alueesta.

Kaupunki kehittää aktiivisesti kaupungin johtotason yhteistyötä Suomen ja EU:n Venäjä-politiikasta vastaavien viranomaisten ja venäläisten avainviranomaistahojen kanssa.

Venäjä-toimintoina ja niiden tavoitteina pidetään mm. seuraavia asioita:

- Vahvistetaan yhteistyöedellytyksiä ja -rakenteita
- Konkretisoidaan kaupungin Venäjä-toimintoja
- Vahvistetaan omaa ja koko yhteistyöalueen edunvalvontaa kaikissa niissä organisaatioissa, instansseissa ja ohjelmissa, joissa tehdään kansainvälisen toiminnan linjauksia koskevia päätöksiä Suomessa, EU:ssa ja Venäjällä
- Edistetään Pietari-korridorin -ohjelman tavoitteiden toteutumista
- Edistetään käytännön tasolla yritysten välistä kauppaa, alihankinta- ja muita Venäjään liittyviä toimintoja
- Varmistetaan ja ollaan mukana kehittämässä rajaliikenteen sujuvuutta ja logistiikkaa
- Kehitetään matkailumarkkinointia Pietarin alueella ja Venäjällä
- Tehostetaan venäjänkielisen palvelun ja tarjonnan saatavuutta Kouvolan seudulla
- Suunnataan sisäisiä resursseja laajemmin Venäjä-yhteistyön kehittämiseen sekä lisätään alueen ulkopuolista julkista ja yksityistä rahoitusta Kouvolan kannalta tärkeisiin Venäjä-toimintoihin

Pietari on Venäjän portti Eurooppaan. Pietarilla on tiiviit yhteistyösuhteet moniin suurkaupunkeihin. Niihin verrattuna Kouvolan aineelliset resurssit ovat vähäisemmät. Kouvolan on siksi entistä selkeämmin määriteltävä oma Pietari-roolinsa sekä fokuoitava omat toimenpiteensä, jotta Kouvolan ja Pietarin alueen yhteistyö olisi molemmille osapuolille mielenkiintoista ja kannattavaa.

4.2.2 Eurooppalainen ulottuvuus

Kaupunkiorganisaation kansainvälisen toiminnan eurooppalainen ulottuvuus liittyy merkittävästi eurooppalaisten seutujen ja toimijoiden väliseen verkosto- ja hankeyhteistyöhön. Euroopan Unionin alueella tehtävän hanke- ja muun yhteistyön tulee tukea kaupungin sekä toimialojen valitsemia strategisia painopistealueita. Yhteistyön tavoitteena on tuottaa kaupungille sellaista lisäarvoa, jota ei omin voimin voida saavuttaa. Hankeyhteistyöstä saatavien hyötyjen lisäksi edistää yhteydenpito eurooppalaisiin verkostoihin uusien tietovirtojen ohjaamista haluttuun suuntaan sekä hyvien käytänteiden leviämistä.

Kaupunki viestittää tavoitteistaan Kuntaliiton ja maakunnallisten toimistojen sekä Euroopan kuntien ja alueiden neuvoston CEMR:n kautta. Lisäksi pyritään vaikuttamaan asioihin perifeeristen merellisten alueiden liiton CPMR:n kautta, jossa Kymenlaakson liitto on jäsenenä. CPMR toimii erityisten alueellisten komiteoidensa mm. Itämeri -komission kautta.

Eurooppalaista hanketoimintaa ohjaavat Lissabonin strategia ja Euroopan tietoyhteiskuntastrategia sekä siihen liittyvät alakohtaiset aloitteet ja tavoitteet. Kilpailukyky, työllisyys, pienten ja keskisuurten yritysten kehittäminen sekä investointi tutkimukseen ovat näiden strategioiden avainasioita. Euroopan Unionin eri pääosastot ja Euroopan komissio määrittelevät rahoitusohjelmien sisällöt ja tavoitteet sekä ohjaavat ohjelmien toimeenpanoa. Toimintatapoja ja hankeyhteistyötä mahdollistavat instrumentit eroavat sekä maantieteellisten alueiden mukaan että jossain määrin myös kaupungin toimialojen mukaan.

Euroopan unionin rakennerahastot eivät avaa v. 2007 - 2013 merkittäviä uusia kehittämismahdollisuuksia Kouvolalle. Mahdolliset ulkopuoliset kehityspanokset ovat saatavilla lähinnä erillisohjelmista. Hankkeet kilpailevat rahoitusohjelmissa ankarasti, mikä edellyttää entistä vahvempia hankekokonaisuuksia. Siksi Kouvolan seudulla toimivien oppilaitosten, kaupungin ja kehitysyhtiöiden sekä muiden paikallisten toimijoiden yhteistyötä ja verkostoitumista tiivistetään edelleen.

Kaupunki voi hyödyntää seuraavia hanketyyppejä ja rahoituslähteitä kaupunkistrategian ja toimialakohtaisten strategioiden toimeenpanon tueksi:

- Tutkimus- ja kehityshankkeet (teknologia, menetelmät; tutkimuksen puiteohjelma FP7 ja sen eri osiot, teema-alueet sekä erillistoimenpiteet)
- Innovaatio ja tuotekehityshankkeet (innovaatiojärjestelmän kehittäminen, innovaatiopolitiikka, ICT -politiikan tukiohjelmat eri teema-alueilla, älykäs energia; CIP-ohjelma)
- Erikoisohjelmat (Marco Polo, Media, muut)
- Sivistys ja koulutus (koulut, ammattikoulutus, aikuiskoulutus ja opiskelijavaihto; Elinikäisen oppimisen ohjelma; Comenius, Leonardo, Grundvig, Erasmus)
- Kulttuuri (kulttuurin ja taiteen edistäminen; Kulttuuriohjelma)
- Naapuruusyhteistyö (Interreg -ohjelmat)
- Itämeren maiden välinen yhteistyö (Itämeren ohjelma, Keskeisen Itämeren ohjelma)
- Verkostohankkeet (useiden ohjelmien yhtenä hankemuotona)
- ENPI -ohjelma ja kotimaassa haettavat EAKR ja ESR -ohjelmat voivat palvella myös kansainväliselle toiminnalle asetettuja tavoitteita.

Verkostotoiminta on toimivan hankeyhteistyön perusta. Kaupungin toimialat voivat hankkiutua jäseniksi oman alansa eurooppalaisiin verkostoihin tai perustaa omia verkostoja. Verkostoyhteistyö edesauttaa pitkäaikaisten, luotettavien kontaktien syntymisessä, jotka ovat edellytys onnistuneelle hanke- ja muulle yhteistyölle. Myös ystävyyskaupunkitoiminta luo edellytyksiä hankeyhteistyölle.

4.2.3 Baltian maat - Itämeren alue

Kymenlaakson Viron yhteystoimiston toiminta käynnistettiin Tallinnassa keväällä 2007. Yhteystoimisto edistää yhteistyötä ja hankkeita, jotka toteuttavat Keskisen Itämeren ohjelman ja muiden Euroopan alueellisen yhteistyön tavoitteen edistämistä 2007- 2013.

Viron yhteystoimisto ja kaupungin muut itämerelliset toiminnat ja tavoitteet integroidaan luomalla selkeä työnjako ja keskinäinen konsultaatiomalli kaupunkiorganisaation ja yhteystoimiston välille. Toimiston osaamista ja yhteyksiä hankevalmisteluissa hyödynnetään nykyistä tehokkaammin. Keskeiset hankealueet ovat ympäristö, logistiikka, turvallisuus, matkailu ja yritys yhteistyö.

Yhteistyötä Kotkan kaupungin kanssa jatketaan ja tiivistetään erityisesti Itämeren asioiden ja kasvavan Suomenlahden meriliikenteen (matkustaja- ja rahtiliikenne) vuoksi.

Osallistutaan Etelä-Suomen rannikkoseudun Interreg IIIA -ohjelmaan, joka on laadittu yhteistyössä ohjelma-alueen maakuntien sekä Suomen ja Viron viranomaisten kesken. Ohjelmasta haetaan tukea rajanylittävien osaamiskeskittymien ja yhteisten kärkialojen kehittämiseen sekä uudenlaisten toimintatapojen eteenpäin viemiseen kokemusten ja hyvien esimerkkien levittämiseen. Baltian maihin suuntautunut yhteistyötä pyritään lisäksi toteuttamaan Itämeren -ohjelman ja Keskisen Itämeren -erikoisohjelman tuella.

4.2.4 Euroopan ulkopuolinen yhteistyö - Euraasia

Vaikka Itämeren alue ja Eurooppa ovat kaupungin kansainvälisen toiminnan painopistealueet, arvioidaan kaupungin intressit esim. Venäjällä ja Aasiassa erikseen. Vuoden 2009 aikana yhteistyössä elinkeinotoimen, yliopistojen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa määritellään toimintamuodot ja tältä pohjalta asetetaan yhteistyölle toiminnalliset mitattavat tavoitteet.

4.3 Kansainvälinen kaupunkiyhteistyö (ystävyysskunnat ja yhteistyökaupungit)

Kaupungille on tulevaisuudessa yhä tärkeämpää löytää temaattisia ja konkreettisia yhteistyömuotoja kuntatoimijoiden välillä joko kahdenvälisen tai monenkeskisen yhteistyön kautta. Kansainvälisen yhteistyön tulisi kuntasektorilla muodostua osaksi arkipäiväistä toimintaa, jossa käytännössä toimenpiteisiin ja toimintatapoihin voidaan tuoda malleja ja apua ulkomaisilta kumppaneilta. Yhteistyö ulkomaisten yhteistyöpartnereiden kanssa on verkostoyhteistyötä, jossa verkostojen tunteminen ja hyödyntäminen on yhä tärkeämpää.

Euroopan alueella kaupunkiyhteistyön tavoitteena ja toimenpiteinä on

- edistää kaupunkilaisten kansainvälistä kanssakäymistä
- tukea elinkeinopolitiikkaa
- edistää työntekijöiden osaamista ja palvelujen kehittämistä

Perinteisestä ystävyyskuntayhteistyöstä muodostunutta kansainvälistä kontaktiverkostoa hyödynnetään laajemmin kaupungin eri sidosryhmien, toimijoiden, organisaatioiden ja elinkeinoelämän hyväksi.

Uuteen Kouvolaan yhdistyneillä kunnilla oli yhteensä 20 ystävyyskuntaa 9:ssä eri maassa pääosin EU-maissa, Venäjällä ja Kiinassa. Kanssakäyminen ystäväkuntien kanssa on vaihdellut suuresti. Muuttuneessa tilanteessa on ystäväkuntasuhteita arvioitava uudelleen. Lakanneet kunnat informoivat vuoden 2008 lopussa ystävyyskuntiaan muuttuneesta kuntatilanteesta. Ystävyyskuntasuhteiden todettiin päättyvän entisessä muodossaan 31.12.2008.

Vuoden 2009 aikana Kouvolan kaupunki määrittelee uudistettavat suhteet virallisiin ystävyyskuntiin ja aktivoi niitä mahdollisesti uudelleen. Valintaperusteina aktivoinnissa tullaan käyttämään mm. suhteiden toimivuutta ja konkreettisen tason yhteistyötä ko. kunnan kanssa. Kuluvalla valtuustokaudella ylläpidetään yhteyksiä valittaviin ystävyyskuntiin ja kehitetään monipuolisia toimintoja. Uusia teema- ja sektorikohtaisia yhteistyömuotoja haetaan sekä määritellään painopistealueet ja tavoitteet eri sektoreille perinteisen ystävyyskuntayhteistyön rinnalle.

Ystävyyskuntasuhteet aktivoidaan uudelleen seuraaviin entisiin kuntiin:

- Balatonfüred, Unkari
- Mülheim an der Ruhr, Saksa
- Volodga, Venäjä

Kaikki muut vanhat ystävyyskunnat tullaan tarpeen mukaan säilyttämään verkostokumppaneina kansainvälisessä hanketoiminnassa. Mahdollisuudet laajentaa ystävyyskuntatoimintaa ja verkostoitumista mm. Etelä-Eurooppaan hankkimalla kaupungin kehittämisen ja kansainvälisen toiminnan kannalta tarpeellisia uusia ystävyyskuntia ja verkostokumppaneita selvitetään.

Paikallisten kansainvälisten ystävyysseurojen kanssa tehdään yhteistyötä ja määritellään niiden rooli kaupungin ystävyyskunta- sekä muussa kansainvälisessä toiminnassa. Kaupungin tavoitteena on vahvistaa ystävyysseurojen roolia yhteistyön rakentamisessa ja ylläpidossa.

Kansainvälistä toimintaa kehitetään EU:n ystävyyskaupunkitoiminnalle määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti. Kansalaisten Eurooppa -ohjelman (2007 - 2013) tavoitteiden mukaista aktiivisen kansalaisuuden toimintaa edistetään ja alaohjelmien taloudellista tukea pyritään hyödyntämään teemakohtaisesti.

5. Kansainvälisen toiminnan ydinalueet ja toimintalinjat

Kouvolan kaupungin toimialat toteuttavat kukin oman toimialansa toiminnan ydinalueiden ja toimintalinjojen sisältöjen mukaista kansainvälistä toimintaa. Toiminnan tulee olla kaupungin edellä mainittujen tavoitteiden ja fokuksen kannalta sisällöllisesti linjassa olevaa toimintaa.

5.1 Elinkeinotoimi

Kansainvälinen toiminta eri muodoissaan on kaupungin elinkeinostrategian 2009 – 2012 kaikkia painopistealueita ja toimintakeskittymiä läpileikkaava ulottuvuus. Toiminnan on määrä tukea elinkeinostrategian toimeenpanoa ja siten osaltaan kasvattaa kaupungin kilpailukykyä ja vetovoimaa, vahvistaa elinkeinorakennetta, parantaa palveluja ja kehittää sekä innovaatiojärjestelmää että innovaatioympäristöä. Elinkeinotoimen kansainvälisen toiminnan tulee olla elinkeinostrategian painopistealueiksi valittujen kärkialojen tarpeista lähtevää toimintaa, joka tuo lisäarvoa kaupungin elinkeinopoliittisille, taloudellisille, teknologisisille, sosiaalis-kulttuurisille sekä imagoon liittyville tekijöille. Elinkeinotoimen tehtävänä on löytää keinoja, joilla haluttuja virtoja rajojemme ulkopuolelta voidaan ohjata kaupunkiin ja joilla tuetaan kasvuyritysten kansainvälistymispyrkimyksiä.

Toiminnalliset painopistealueet eli toiminta- ja osaamiskeskittymät voidaan ryhmitellä seuraavasti:

- Maalogistiikka
- Metsä-, energia-, ja ympäristösektori
- Tieto- ja viestintäliiketoiminta
- Vapaa-aika ja matkailu
- Palvelutoiminnot (kaupalliset ja julkiset)

Elinkeinotoimi edistää ja koordinoi julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä sekä korkeakoulu yhteistyötä valittujen toimintakeskittymien piirissä myös kansainvälisen toiminnan osalta. Korkeakoulu yhteistyötä tehdään myös kansainvälisten seminaarien ja tapahtumien puitteissa. Elinkeinotoimi panostaa kansainväliseen verkostotyöhön pitämällä yllä jo olemassa olevia verkostoyhteyksiä, osallistumalla uusien alakohtaisten verkostojen toimintaan ja perustamalla tarvittaessa omia alakohtaisia verkostoja tai asiantuntijaryhmiä eri maantieteellisille alueille.

Toimintatapoja ja pyrkimyksiä kaikilla maantieteellisillä alueilla ovat:

- toimialakohtaisten verkostojen ja yhteyksien luominen,
- luotettavaan kumppanuuksiin perustuva hankeyhteistyö,
- yleinen selvillä olo toimintakeskittymien sisältämien teemojen kansainvälisestä kehittämisestä ja trendeistä,
- tiedonhankinta ja toisilta oppiminen,
- kaupunkibrändin ja osaamiskeskittymien markkinointi,
- investointeihin johtava toiminta.

Toimintatapoja mahdollistavat instrumentit eroavat maantieteellisten alueiden ja niiden tarjoamien mahdollisuuksien sekä kehitysasteen mukaan. Miltei koko eurooppalainen dimensio on voimakkaasti sidoksissa Lissabonin strategian, Euroopan tietoyhteiskuntastrategian sekä Euroopan komission ohjaamaan hankeyhteistyöhön.

5.2 Sivistyksen toimiala

Sivistyksen toimiala vastaa itsenäisesti oman toimialansa kansainvälisistä yhteyksistä ja toiminnasta. Toiminnassa korostetaan seuraavia seikkoja:

- oppilaitosten kansainvälisyysohjelmia tuetaan ja kehitetään
- käynnistetään elinkeinoelämän ja opetustyön keskinäisiä kehittämishankkeita
- laaditaan oma sivistystoimen kansainvälisyysohjelma

Kansainvälisyysosaamisessa sivistyksen toimiala korostaa kulttuurierojen ja kansainvälisen työ- ja toimintaympäristön ymmärtämistä. Tämä edellyttää laajakirjoista kulttuuria, koulutusta ja monikielisyyttä. Koulutuksella pyritään edistämään oman alan kansainvälisen tiedon ja taidon osaamista. Erityisesti painotetaan omissa työtehtävissä yhden tai kahden vieraan kielen kirjallista ja suullista taitoa. Koulutukselle on tunnusomaista kokeilunhalu ja innovatiivisuus. Kielikylpyopetus, lukiodien kansainväliset ohjelmat sekä ammatillisen koulutuksen vieraskieliset opetusohjelmat sekä käytännön kansainvälisyyskasvatus ovat painopisteitä.

Sivistyksen toimiala kouluttaa, valitsee ja nimeää oman EU-yhdyshenkilön, jonka tehtäviin kuuluu sivistyksen toimialalla EU-asioihin perehtyminen ja tiedon välittäminen.

Toimenpiteet:

1. Sivistyksen toimiala hyödyntää opetustoimen ja kaupungin kansainvälisten yritysten osaamista. Vahvat klusterit antavat hyvän kasvualustan uusien teknologioiden hyödyntämiselle.
2. Kehitetään kansainvälisiä opetusohjelmia ulkomaisten opiskelijoiden, opettajien ja asiantuntijoiden saamiseksi kaupunkiin.
3. Ammatillisen koulutuksen tehtävänä on valmentaa maahanmuuttajia yritysten työntekijöiksi.
4. Monikulttuurisuutta edistetään kehittämällä kaupungin kulttuuripalveluja.
5. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kanssa tehdään yhteistyötä valittavilla kansainvälistymistä koskevilla painopistealueilla.
6. Kaupunkiin mahdollisesti valittavia ystävyyskuntasuhteita hyödynnetään kansainvälistä kontaktiverkostoa luotaessa.

5.3 Perusturvan toimiala

Perusturvan kansainväliset asiat nivoutuvat globaaleihin ihmis- ja lastenoikeus-sopimuksiin sekä maahanmuuttotyön ja kotouttamisen tukemiseen. Lisäksi kansainväliset adoptiot ja niihin liittyvät järjestelyt työllistävät lapsiperhepalveluita.

Perusturvassa on tarkoitus vuoden 2009 aikana päivittää Kouvolan seudun maahanmuutto-ohjelma. Perusturvalautakunta päätti 11.3.2009 perustaa asiaa varten laaja-alaisen, moniammatillisen työryhmän ja työ käynnistyy kevään aikana.

Keskeisiä lähtökohtia ovat:

- muuttoliikkeen ja kansainvälistymisen lisääntyminen
- maahanmuuton hallittu hoitaminen
- työperäisen maahanmuuton kehittäminen
- kotouttamistoimenpiteiden suunnitelmallisuus
- monikulttuurisuuden edistäminen

Toimenpiteet:

- maahanmuutto-ohjelman ajantasaistaminen
- laaja-alainen viranomaisyhteistyö
- osallistuminen kehittämisprojekteihin
- mahdolliseen ystäväkuntatoimintaan osallistuminen
- mukana olo erikseen sovittaviin kansainvälisiin hankkeisiin

5.4 Tekninen ja ympäristötoimiala

Teknistä ja ympäristötoimialan kansainvälistä toimintaa koskettavat ensisijaisesti

1. liikennejärjestelmäasiat
2. elinkeinotoimintaa omalta osaltaan tukeva toiminta
3. oman toimialan kehittämistä koskevat asiat

Liikennejärjestelmän kehittämisessä kansainvälisten yhteyksien huomiointi on Kaakkois-Suomessa ja myös Kouvolassa yleisen liikennejärjestelmän ohella merkittävä ja tärkeä osa-alue. Teknisen ja ympäristötoimialan on tarpeellista olla mukana yhteistyössä asiantuntijana sekä omien suunnitelmiensa kehittämisen näkökulmasta.

Elinkeinotoimen kansainvälisten asioissa hoidossa tarvitaan usein teknisen ja ympäristötoimialan osaamista eri hankkeiden eteenpäin viennissä. Asiat kytkeytyvät usein liikennejärjestelmä-asioiden kehittämiseen. Samoin merkittävien ympäristöasioiden osalta tekninen ja ympäristötoimiala tarjoaa asiantuntijatukea laajempiin hankkeisiin, joissa kaupunki on mukana.

Oman toimialan kansainvälisen tiedon hankkiminen ja osaamisen tason pitäminen ajan tasalla on välttämätöntä. Tämä edellyttää mm. kansainvälisen koulutustoimintaan osallistumista. Vanhan Kouvolan teknisellä sektorilla oli suorat kontaktit silloiseen ystävyyskaupunkiin Hageniin. Tällöin jatkuvasti pidettiin yllä tietoa oman alan kehittämisen sovelluksista. Vastaavaa toimintaa olisi hedelmällistä edelleen jatkaa. Myös erillishankkeita on mahdollista viedä helpommin eteenpäin lähellä Brysseliä olevan partnerin kanssa.

6. Kansainväliset asiat kaupunkikonserniorganisaatiossa

Kaikki kohdan 4. toiminnalliset linjaukset edellyttävät kaupungin johdon sekä konsernihallinnon mukanaoloa. Konsernihallinto koordinoi kaupungin kansainvälistä toimintaa. Viestintä ja suhdetoimintayksikkö toimivat kansainvälisissä asioissa muiden yksiköiden tukipalveluna ja toiminnan yleisenä koordinoijana. Mm. viestinnän, yleisen edunvalvonnan sekä esim. kansainvälisten toimenpiteiden aikataulutusten suunnittelu edellyttää toimivaa sisäistä yhteistyötä ja yhteistä valmistelua.

Yksiköiden tavoitteenasetteluprosesseissa (strategia, vuosisuunnittelu, suuremmat hankkeet) tulee yksiköiden tehdä aktiivista yhteistyötä. Tavoitteiden integroimisen varmistamiseksi sekä käytännön toteutuksen tueksi kehitetään viranhaltijoiden yhteistyötä ja päivittäistä yhteydenpitoa.

Yhteistyövälineinä käytetään

- toimialojen nimeämiä kv-vastuuhenkilöitä
- kv-asioiden henkilöstön säännöllisiä palavereja
- yhteisiä koulutuksia (ajankohtaiset asiat, benchmarkkaus, kaupungin johdon ohjeistukset)
- kv-osaamisprofiilien luontia (intranet)

Kaupungin oman henkilöstön lisäksi kansainväliseen toimintaan kutsutaan aktiivisesti ja avoimessa hengessä mukaan eri paikallisten kansainvälisten yritysten, järjestöjen ja muiden sidosryhmien edustajia. Tavoitteena on aktiivinen yhteistyö, yhteisten tavoitteiden löytäminen ja yhteinen onnistuminen niiden saavuttamisessa.